

Examen HAVO 2018

tijdvak 1
dinsdag 29 mei
13.30 - 16.00 uur

Turks

Bij dit examen horen een bijlage en een antwoordblad.

Beantwoord alle vragen op het antwoordblad.

Dit examen bestaat uit 42 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 48 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Aşk Üstüne

- 1p 1 Birinci paragrafta geçen 'ağzınla kuş tutsan' deyimini aşağıdaki söz öbeklerinden hangisiyle desteklenmektedir?
- A bahaneler bulma
  - B gitmeyi kafaya koyma
  - C kendini paralama
  - D yaptıklarıyla yargılama
- 1p 2 Wat hoort op de open plek bij 2 te staan?
- A anlama
  - B değiştirme
  - C düşünme
  - D yargılama
- 1p 3 Üçüncü paragrafta aşağıdaki seçeneklerden özellikle hangisi vurgulanmaktadır?
- A değerlendirme
  - B eleştirme
  - C mücadele
  - D sorgulama

Tekst 2 Bir Mezuniyet Konuşması

- In de derde alinea staat waarom de eerste pleegouders Steve Jobs hebben geweigerd.
- 1p 4 Schrijf de reden op.
- 1p 5 Metne göre aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?
Steve Jobs
- A çok uzaktaki bir kiliseye ders vermek için yürümüştür.
  - B Hukuk Fakültesi'nin sınavlarını zorlukla geçmiştir.
  - C mecburi derslere katılarak ebeveynlerini gururlandırmıştır.
  - D Reeds Üniversitesi'nde eğitime olan inancını kaybetmiştir.

- 1p 6 Beşinci ve altıncı paragrafın ortak özelliği nedir?
A abartma yapılması
B eleştiri getirilmesi
C örnek verilmesi
D sonuç çıkarılması
- 1p 7 Waardoor is Steve Jobs gefascineerd volgens alinea 6?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 8 Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu yazının bir özetidir?
A Amaçlara bilimsel veriler ışığında ulaşılır.
B Hayata imza atan kişiler zor şartlarda yaşamışlardır.
C Kaliteli eğitime saygın üniversitelerce ulaşılır.
D Yaşam belli bir kararlılık üzerine kuruldukça anlam kazanır.
- 1p 9 Son paragrafta öne çıkan duygu nedir?
A sevinç
B karamsarlık
C kıskançlık
D güven

Tekst 3 Ağlamak Güzeldir

- De schrijver gebruikt drie andere benamingen (beeldspraak) voor het woord 'gözyaşı'.
- 1p 10 Noem er twee van.
Je moet in het Turks antwoorden.
- Volgens de tekst bepalen vijf factoren de hoeveelheid tranen die een mens vergiet.
- 2p 11 Noem er vier van.
- 2p 12 Welke twee verschillende gevoelens bij kinderen liggen ten grondslag aan het huilen, volgens de tekst?
- 1p 13 Welk effect heeft het huilen van het kind op de vruchtbaarheid van de moeder?

- 2p **14** Zijn de onderstaande beweringen juist of onjuist volgens de tekst?
Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
- 1 De term 'krokodillentranen' werd voor het eerst gebruikt door Michael Boer.
  - 2 Niels Stensen heeft de vraag opgehelderd waarom mensen huilen.
  - 3 René Descartes geloofde dat tranen een zuiverend effect hebben.
  - 4 Volgens Eibl-Eibesfeldt is huilen een genetisch bepaald gedragspatroon.
- 1p **15** 'Ağlamak Güzeldir' ne tür bir metindir?
- A deneme
  - B hikâye
  - C makale
  - D röportaj

Tekst 4 Gizli Vadi

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

- 1p **16**
- A almaktan
  - B göstermekten
  - C saklamaktan
  - D vermekten
- 1p **17**
- A akışına
  - B gizemine
  - C seyrine
  - D şekline
- 1p **18**
- A efsanesini
  - B estetiğini
  - C mucizesini
  - D önemini
  - E özelliğini
- 1p **19**
- A budağı
  - B çiçeği
  - C tohumu
  - D yaprağı

1p 20

- A mal
- B neden
- C sahip
- D simge

Tekst 5 Bitkisel ilaçlar

- 1p 21 Birinci paragrafa göre yazının konusu nedir?
- A bitkisel ilaçların resmi ilaçlarla karşılaştırılması
  - B bitkisel ilaçların tedavideki yan etkileri
  - C reklamların ilaç satışını arttırması
  - D resmi kurumların aldığı tedbirlerin yetersizliği
- 1p 22 Birinci ve ikinci paragraf arasındaki bağlantı nedir?
- A açıklanan bir düşüncenin örneklerle çürütülmesi
  - B kamuoyunca kabul görmüş bir konunun eleştirilmesi
  - C resmi bir verinin bilimsel olarak sorgulanması
  - D sunulan bir tezin tıbben kabul edilmesi
- 1p 23 Wat hoort op de open plek bij 23 te staan?
- A bilinçlendirmeye
  - B düşündürmeye
  - C kandırmaya
  - D uyarmaya
- 1p 24 Sibutramin içeren haplar neden tehlike yaratmaktadır?
- A beyindeki iştah isteğini arttırdığından
  - B imalatçı firmalardaki üretim koşullarından
  - C ruhsatta belirtilen doz miktarının yanlışlığından
  - D vücuttaki adrenalin hormonunun tetiklenmesinden
- 2p 25 Zijn de onderstaande beweringen juist of onjuist volgens de tekst?
Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
- 1 De stappen van het ontwikkelen van medicijnen worden in de tekst beschreven.
  - 2 De overheid is onvoldoende in staat om tegen het gebruik van bepaalde homeopathische middelen op te treden.
  - 3 De schrijver denkt dat homeopathische middelen voordelen hebben.
  - 4 Patiënten geloven makkelijk in de succesverhalen van anderen.

Tekst 6 Clarissa P. Estes'ten...

- 1p 26 Birinci paragrafta ele alınan asıl konu nedir?
A doğal yaşama yapılan tahribat
B dünyanın sonuyla ilgili duyulan kaygı
C giderek artış gösteren bencillik
D yoksulluğun artmasıyla artan işsizlik
- 1p 27 Yazarın özellikle vurguladığı ricası nedir?
A Birbirinizi suçlamayın!
B Geçmişinizi unutmayın!
C Hep birlikte hareket edin!
D Karamsarlığa kapılmayın!
- 1p 28 Parçada geçen 'gemi, bot ve rüzgar' kelimeleriyle hangi söz sanatları kullanılmıştır?
A benzetme ve iğneleme
B eğretileme ve abartma
C kişileştirme ve mecaz
D konuşurma ve karşıtlık

Tekst 7 Sosyal Sorumluluk

In de tekst worden drie criteria genoemd die het succes van een project bepalen.

- 2p 29 Schrijf deze drie criteria op.
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 30 Üçüncü paragrafta yazarı endişelendiren konu nedir?
A proje giderlerinin yüksek olması
B projelerin asıl amaçtan sapması
C projelerin tanıtımındaki sorunlar
D stajyerlerin bilgi ve deneyim eksikliği
- 1p 31 Dördüncü paragrafta göre tüketiciler ürün alırken neye dikkat etmektedirler?
A firmaların geliştirdiği toplumsal projelere
B firmaların giderek artan kalite değerlerine
C ürünlerin sağlık gelişimi açısından uygunluğuna
D ürünlerin zihinsel gelişime olan etkisine

- 1p 32 Yazara göre bazı sosyal sorumluluk projelerinin amacı nedir?
A değişik kültürler arasında etkin bir rol üstlenilmesi
B doğru bilinen yanlışların ortaya çıkarılması
C kurumların kendi reklamlarının yapılması
D toplumsal bilinçlenmeye yardımcı olunması
- 1p 33 Beşinci paragrafta geçen 'bu yaklaşım' sözü ile ne kastedilmektedir?
A geri dönüş
B hayal kırıklığı
C memnuniyet
D ön yargı
E pazarlama
- 1p 34 Wat hoort op de open plek bij 34 te staan?
A amaç
B araç
C çıkarım
D sebep
E sonuç
- 1p 35 Sekizinci paragrafta geçen 'emekleme' sözüyle vurgulanmak istenen nedir?
A akademik araştırmaların devletçe desteklenmemesi
B kurumlardaki sosyal sorumluluğun yerleşmemiş olması
C kurumsal projelere eleştiri yapılarak başlanması
D Türkiye'deki şirketlerin yabancılarla olan köklü ilişkisi

Tekst 8 Edebiyatı Sevdiren Öğretmenlerim

De schrijver heeft zijn liefde voor twee zaken te danken aan het verhaal 'Kirazlar' van Reşat Nuri Güntekin.

- 1p 36 Welke twee zijn dat?
- 1p 37 Üçüncü paragrafta geçen 'gönül borcu' ifadesinde hangi anlatım şekli kullanılmıştır?
A alaycı anlatım
B ironik anlatım
C mecazi anlatım
D sembolik anlatım

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

- 1p 38 Parçaya göre Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın 'Nimetşinas' eserinin en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?
eserin
- A gelişme kısmının okuru derinden etkilemesi
  - B makalenin yazarına ilkokul yıllarını hatırlatması
  - C Türkçe yazılmış nadir gençlik kitaplarından olması
  - D Vedat Günyol tarafından önerilmiş olması

- 2p 39 Welke twee taalvaardigheden ontwikkelde Bakiye Ramazanoğlu bij haar leerlingen door buiten het studieprogramma om les te geven?

De tweede zin van alinea 10 "Dünyanın en ... olduğunu anlatırdı." verwijst naar een zin in alinea 9.

- 1p 40 Schrijf de eerste twee en de laatste twee woorden op van deze zin.

Lees bij de volgende opgaven steeds eerst de vraag voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

Tekst 9 Spor Dalları

Je wilt je inschrijven voor een sport die helpt tegen rugklachten.

- 1p 41 Welke twee takken van sport zijn hiervoor geschikt volgens de tekst?

Tekst 10 On Türk Piyanist

Je moet voor een uitvoering een pianostuk uitkiezen dat eigentijds klinkt.

- 1p 42 Welk stuk zou je kiezen, afgaande op de beschrijvingen van de pianisten in de tekst?
Noteer de naam van de pianist.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.